

dana, som äfven finnas i Kumla och annorstädes, men i Doberan företeende den anmärkningsvärda egendomligheten, att själfva stammen är upplöst i flikade röda och gröna slingor, de där mycket erinra om Kumlas (fig. 8). I huru vidsträckt mån detta ornament funnit användning, från hvilken tid det förskrifver sig, och hvar det förut kan påvisas, detta allt är frågor, som jag saknar medel att besvara. Men med all säkerhet hafva vi här fått en fingervisning om hvart vi skola vända oss för att finna de målningar, som varit mönster för de uppländska.

Kasta vi åter en blick på bilden från Knifsta, se vi, att hvalfkuporna där äro vertikalt uppdelade af en kedja af blad, hvardera innefattadt i en aflång ring. Detta *kedjemotiv* är alldeles främmande för Kumla-gruppen, men förekommer ofta annorstädes; sålunda finnes det redan i målningar, som äro äldre än 1450, och har därefter fortplantat sig under mer än ett halft sekel. Vid ringarnes mötespunkter se vi en sorts dubbel-palmetter, hvilka på andra håll äro utbytta mot något olika figurer.

På afbildningar, som längre fram meddelas af målningar af relativt sent datum kan man iakttaga, att flerstädes såsom fyllning anbragts stora runda rosetter, erinrande om dylika i Risinge, där mellanrummen mellan de medaljonger, som innehålla figurbilderna, sålunda utfyllts.

Slutligen skall jag fästa uppmärksamheten på ännu ett ornament, lämnande öfriga mera sällan förekommande åt den speciella beskrifningen af hvarje kyrka.

I Bro, Västeråker, Enånger m. fl. kyrkor se vi längs med strängarne löpa ett ornament, som närmast liknar ett krusadt band¹. Alldeles liknande äro regelbundet anbragta under alla de figurer, som framställas såsom uppenbarande sig i skyn (Gud, Kristus, Maria, änglar), och jag skulle därför anse sannolikt att ornamentet uppkommit

¹ Jfr afbildningar längre fram från Västeråker. — En liknande bård återfinnes i Borrmanns *Aufnahmen*.